

Obraćanje Alije Izetbegovića povodom Dana pobjede

Sarajevo, 9.5.1995. godine

„Dragi građani,

obraćam vam se povodom sutrašnjeg praznika – Dana pobjede.

Mnogi odgovorni ljudi u svijetu upravo tako nazivaju ovaj praznik. Ne kažu da je to bila pobjeda nad fašizmom, jer, očigledno, ona to nije bila. Tada je dobivena jedna velika i značajna bitka protiv fašizma, ali rat protiv fašizma, nažalost, nije bio dobiven. Današnja Bosna je živo i tragično svjedočanstvo te činjenice.

Historija ne počinje sa nama. Stoga, sve što je bilo dobro, treba da pamtimo, ali i ništa što je bilo loše, ne treba da zaboravimo. Pobjedom prije 50 godina nije nastao mnogo bolji svijet. Na prostranim oblastima planete nastavila su da egzistiraju ili su uspostavljena društva neslobode, odgovorna za stradanje miliona ljudi, a tzv. slobodni svijet nastavio je da živi sa svojim interesima, licemjerjem i ravnodušnošću. U Sovjetskom savezu imali smo staljinizam i gulag, a u Jugoslaviji jednostranački sistem sa Golim otokom i mnogim drugim „otocima“.

Armija koja je rušila Vukovar i Dubrovnik i koja danas ruši bosanske gradove i ubija civile, materijalni je i psihološki produkt sistema koji je vladao u proteklih 40 godina. Da je bilo slobode i kritičke riječi, ta armija ne bi bila to što jeste, pa ne bi ni učinila zla koja je učinila.

Nema, dakle, razloga da idealiziramo prošlost i sijemo iluzije.

Stoga, naš današnji protest protiv fašizma ne znači našu volju da se vratimo u društvo neslobode. Neki naši slavljenici to zaboravljaju. Nakon svega što je izdržao, naš narod ima pravo i na mir i na slobodu.

Dragi građani Bosne i Hercegovine,

nažalost, zlo u historiji nikada neće biti potpuno pobijeđeno. Pred čovjekom stoji stalna borba protiv zla. Vjerujemo da je u tome smisao naših života i smisao ljudske historije.

Čestitajući vam Dan pobjede nad fašizmom prije dalekih pedeset godina, ja vam želim novu pobjedu nad zlom ovih dana, ma kako se to zvalo.“